

Web 2.0, identitat i identitat digital. La vida, el temps, la mort, la memòria i la identitat

Ernest Benach

Expresident del Parlament de Catalunya.
@ebenach (Twitter)

Miquel Pueyo

Professor de Periodisme i Comunicació a la Universitat de Lleida.
mediterranicontinental.wordpress.com

Resum:

Fins i tot en la societat 2.0, el més important són les relacions humanes, no la tecnologia. Cadascú de nosaltres construeix la seva identitat en la vida real i la seva identitat digital, a Internet. Cal tenir en compte algunes recomanacions per gestionar la identitat digital, com ara la vulnerabilitat, la influència dels altres, la tendència a convertir-se en eterna (de qualsevol cosa que pengem), l'oportunitat de relacionar-nos, la nostra credibilitat i reputació, i la inevitabilitat de la nostra desaparició física. La nostra identitat digital, en l'hora de la nostra mort, hauria de poder ser regulada a través del nostre testament digital o de la utilització de determinats recursos existents a Internet.

Per a comunicadors, periodistes i documentalistes, la web 2.0 també proporciona noves oportunitats professionals i metodològiques. En el cas dels documentalistes i els serveis de documentació, la socialització de la xarxa els afectarà, i aquells que entenguin el funcionament d'aquesta Internet relacional n'adquiriran avantatges personals i professionals.

Paraules clau:

Internet, mort digital, testament digital, societat xarxa, identitat

Web 2.0, identidad e identidad digital. La vida, el tiempo, la muerte, la memoria y la identidad

Resumen:

Incluso en la sociedad 2.0, lo más importante son las relaciones humanas, no la tecnología. Cada uno de nosotros construye su identidad en la vida real y su identidad digital, en Internet. Hay que tener en cuenta algunas recomendaciones para gestionar la identidad digital, como la vulnerabilidad, la influencia de los demás, la tendencia a convertirse en eterna (de cualquier cosa que colgamos), la oportunidad de relacionarnos, nuestra credibilidad y reputación, y la inevitabilidad de nuestra desaparición física.

Nuestra identidad digital, en la hora de nuestra muerte, debería poder ser regulada a través de nuestro testamento digital o de la utilización de determinados recursos existentes en Internet.

Para comunicadores, periodistas y documentalistas, la web 2.0 también proporciona nuevas oportunidades profesionales y metodológicas. En el caso de los documentalistas y los servicios de documentación, la socialización de la red les afectará, y aquellos que entiendan el funcionamiento de esta conexión relacional adquirirán ventajas personales y profesionales.

Palabras clave:

Internet, muerte digital, testamento digital, sociedad red, identidad

Web 2.0, identity and digital identity. Life, time, death, memory and identity

Abstract:

Even at 2.0 society, human relationships are the most important thing, not technology. Each one of us builds his identity in real life and his digital identity in the internet. Keep some suggestions in mind in order to manage digital identity, such as vulnerability, other people's influence, tendency to become eternal (anything we post), the opportunity to relate to people, our credibility and reputation, and the inevitability of our physical disappearance.

At the time of our death, we should be able to regulate our digital identity destination, preferably through our digital will or the use of certain Internet resources.

Web 2.0 also provides new professional and creative chances for communicators, journalists and documentalists makers. In the case of the documentalists and documentation services, they will be concerned by the socialization of the net, and those who will be able to understand the internet functioning will obtain personal and professional benefits.

Keywords:

Internet, digital death, digital will, network society, identity

«L'element més important no és la tecnologia, sinó les relacions humanes»

©istockphoto/mediaphotos

1. Societat, identitat i identitat digital

1.1 Tecnologia o relacions humanes?

«L'element més important no és la tecnologia, sinó les relacions humanes»¹. Aquesta és la divisa de l'obra de Howard Rheingold, professor de la Universitat d'Stanford i crític i assagista especialitzat en les implicacions culturals, socials i polítiques de les noves tecnologies de la informació. Ell va encunyar l'expressió *virtual community* i ha afirmat sempre que les comunitats virtuals són un instrument d'afirmació de la democràcia de base i que és necessari que existeixi una comunitat *on line* global. També va ser Rheingold el primer a parlar de multituds intel·ligents (*smartmobs*), que serien una forma d'organització social nascuda de i estructurada a l'entorn de les noves tecnologies de la informació i la comunicació. Rheingold no només creu en les NTIC (Noves Tecnologies de la Informació i la Comunicació), sinó que aposta decididament per les

NTIC com a element nuclear de les nostres vides i de la nostra societat, la qual cosa no obsta perquè continuï posant les relacions humanes per damunt de la tecnologia.

1.2 La mort per correu electrònic

La mort ha estat durant segles un misteri per a les societats humanes, però només des de mitjans del segle XX s'ha convertit en un tabú. Ara, a començaments del segle XXI, la nostra societat adquireix un ritme accelerat al qual intentem adaptar-nos, i la gestió de la mort constitueix un capítol no del tot resolt de les relacions humanes. La nova societat digital, que tantes transformacions ha provocat i provocarà en la nostra manera de viure, també modificarà la manera com entenem i gestionem la mort, i com actuem enfront d'aquest esdeveniment indestruïble de la vida.

Rafael Bartolozzi era un important artista plàstic del nostre país i va ésser també alcalde de Vespella de Gaià, al Tarragonès.

1. *ArtNodes. Intersections between Arts, Sciences and Technology*. «Entrevista a Howard Rheingold» [En línia]. <<http://www.uoc.edu/artnodes/espai/cat/art/rheingold.html>> [Consulta: 26/07/2013].

nès. El 22 de març de 2009 molts dels seus amics van rebre un correu electrònic des de l'adreça de l'artista, amb un assumpte on es podia llegir: «Rafael Bartolozzi ha muerto». Era el correu de Bartolozzi que comunicava la seva mort. Alguns dels receptors del correu van pensar que es tractava de l'anunci d'un nou muntatge de l'artista; alguna nova instal·lació, tal vegada. D'altres van creure que es referia a la mort de l'artista com a tal; és a dir, Bartolozzi ja no faria més art. Els que estaven al corrent de la seva malaltia van deduir ràpidament el sentit d'aquell correu electrònic. Senzillament, la seva família havia aprofitat el correu electrònic de l'artista per comunicar la seva mort. En aquells moments, rebre un correu d'una persona anunciant la seva mort resultava estrany, però cada cop, sigui a través del correu o d'alguna de les xarxes socials, serà més habitual. D'una banda, la identitat física desapareix, mor, i de l'altra, és justament la seva identitat virtual la que ens ho comunica.

1.3 La construcció de la identitat

Això ens duu a la necessitat d'aclarir què és la identitat i què és la identitat digital. El sentit de la identitat personal és inseparable d'allò que hem denominat la construcció del jo. El tecnòleg Anil Dash, emprenedor i bloguer conegut ens ho adverteix: «Jo sóc la primera i principal font d'informació sobre mi mateix»². En la mesura que el terme identitat no fa referència únicament a la imatge o a les característiques i la personalitat d'un individu, la identitat també pot ser definida com la capacitat de l'individu per mantenir constantment la seva personalitat o com el conjunt de característiques que fan que una persona sigui ella mateixa, en un sentit molt ampli, donat que constitueix una realitat extraordinàriament complexa i que no només es basa en les circumstàncies i les característiques d'una persona, sinó també en la visió que en tenen els altres.

La nostra identitat es troba inserida en un context cultural determinat. L'edat, el gènere, la classe social, la religió, la professió, la nacionalitat, l'opció sexual... són alguns dels

elements que determinen la nostra identitat. L'entorn també hi contribueix força. La família, les amistats, l'estatus econòmic, la nostra trajectòria professional i vital integren igualment aquest conjunt de factors. El cos, la nostra gestualitat i les nostres actituds corporals i estètiques també participen en la projecció d'una identitat concreta. Podem anar rapats, dur una llarga cua, corbata, una brusa i uns pantalonets curts...

Al llarg de la vida, la construcció d'aquest jo s'enriqueix i es modula mitjançant la interacció amb els altres éssers socials. La nostra identitat s'impregna amb les actituds i expectatives que tenen –o que creiem que tenen– la nostra família, els amics, els coneguts, els nostres professors o els companys de feina. En cadascuna d'aquestes múltiples relacions, es projecten identitats més o menys fragmentàries que, en conjunt, constituïran el nostre jo general i complet.

1.4 La identitat digital

Al mateix temps, en el món del primer quart del segle XXI, la identitat digital està convertint-se en alguna cosa gairebé tan important com la identitat real. Nosaltres la definirem com el conjunt de trets propis d'un individu que, a Internet, el diferencien d'altres identitats i que permeten determinar qui és i verificar que efectivament és qui assegura ser. També pel que fa a la identitat digital, allò decisiu no és només el que nosaltres fem, expressem o compartim a la xarxa, sinó el que altres expressen sobre nosaltres. En resum, la suma de les característiques d'una persona (intrínseques o adquirides al llarg del temps), que permeten diferenciar-la de qualsevol altra i que poden ésser verificades constitueixen la seva identitat digital.

En una conversa telefònica som capaços d'assegurar que la persona que està a l'altre costat de la línia es qui diu ser perquè reconeixem la seva veu. En canvi, en una comuni-

2. Anil DASH, *A blog about making culture* [Blog]. <<http://dashes.com/ani/>> [Consulta: 26/07/2013].

cació remota a través d'Internet, el que rebem de l'altre son bytes, processats per les aplicacions corresponents i presentats en forma d'imatge, so, textos, etcètera.

D'entrada, atorguem un certa confiança als processos de generació i transmissió de dades per tal de poder creure que ens adreces a una determinada persona i no a una altra. Tanmateix, garantir la identitat digital a Internet és un procés complex i no exempt de riscos, a pesar de les eines existents per generar propietats digitals identitàries, associar-les a entitats concretes i autenticar-les a través de certificats digitals, targetes intel·ligents, recursos biomètrics, contrasenyes dinàmiques, etcètera.

La conformació de la nostra identitat digital a Internet és quelcom que anem fent a poc a poc, en la mesura que ens connectem en xarxa, ens donem a conèixer i interactuem amb altres identitats. És aquesta identitat digital la que fa que els altres ens identifiquin i reconeixin, i ens prenguin en consideració dins aquesta societat xarxa que té unes normes de convivència que es van consensuant entre els seus usuaris. La socialització virtual és tan important com la que es produeix en el món físic i, en alguns sentits, encara més simple. Està basada en expectatives com l'increment de la transparència i de les relacions entre individus, la compartició de recursos i coneixements i la lliure circulació d'informació. Naturalment, cal conèixer les oportunitats i els riscos de la nostra presència a la xarxa i adquirir un domini bàsic de les formes i les eines amb què podem gestionar la nostra identitat, la nostra visibilitat i la nostra reputació. El correu electrònic, els formularis, la imatge, la geolocalització, els avatars, les adreces i els *nicknames* constitueixen elements molt importants en la configuració de la nostra identitat.

1.5 Algunes recomanacions per gestionar la nostra identitat digital

1. Existir i interactuar en el ciberespai posa al nostre abast oportunitats de tota mena, però la força i la visibilitat característiques de la xarxa també ens poden convertir en un objectiu més accessible i vulnerable.
2. Podem crear i gestionar la nostra identitat digital, però no preveure ni controlar allò que altres individus opinaran o compartiran. Per tant, hem de ser conscients que la nostra identitat es pot veure afectada per opinions, informacions i comentaris de fonts i persones diverses.
3. És important tenir tanta cura de la nostra identitat digital com de la nostra identitat en el món físic. No podem saber qui acabarà veient aquella fotografia de carnet-toltes que vam penjar ni qui repescarà aquell comentari irat que vam fer, a propòsit d'un col·lega.
4. La creació d'una identitat digital és una oportunitat d'explicar-se a un mateix i de connectar amb persones amb les quals compartim interessos, objectius o punts de vista similars.
5. Cal ser conscients que tot allò que publiquem o pengem a Internet quedarà per a la posteritat i pot tenir conseqüències sobre la nostra identitat.
6. L'espècie humana sent una debilitat molt intensa pels relats, relacionada amb l'empatia i la capacitat de cooperar, però transmetre aquesta emoció requereix habilitats comunicatives específiques per als recursos digitals.
7. Una decisió important que hem de prendre és si volem o no mantenir aïllats (amb diverses identitats, més o menys obertes) els diversos àmbits de la nostra personalitat: treball, família, amistat, ideals, etcètera.
8. El rastre de la nostra activitat a la xarxa, llevat que prenguem precaucions extraordinàries, és molt més visible del que potser desitjaríem i també contribueix a configurar la nostra identitat digital.
9. Cal decidir quin límit posem a la informació que estem disposats a compartir. Això significa que hem de prendre precaucions a l'hora de gestionar les nostres contrasenyes i noms d'usuari, i que no és una bona idea facilitar adreces familiars, comentar qüestions confidencials relacionades amb la feina o divulgar indicis sobre la nostra situació econòmica.

©istockphoto/fotocelia

10. La nostra credibilitat a la xarxa dependrà en gran mesura de la nostra manera d'actuar, del grau de reciprocitat de la nostra activitat i de la solvència de la informació que compartim.
11. Encara que no ens vingui gaire de gust pensar en la nostra desaparició física, és recomanable manifestar als nostres familiars, amics o marmessors què desitgem que passi amb la nostra identitat digital, si un dia desapareixem. Que sigui esborrada? Que quedi surant en el núvol digital? Que sigui reconvertida en un espai memorial?

2. La mort digital. Com es pot gestionar?

La mort és el desenllaç natural de la història del nostre cos i de les seves funcions. És la nostra fi com a éssers humans i també de la nostra identitat legal, sobretot des que existeixen registres. La dicotomia viu/mort és d'aque-

Encara que no ens vingui gaire de gust pensar en la nostra desaparició física, és recomanable manifestar als nostres familiars, amics o marmessors què desitgem que passi amb la nostra identitat digital, si un dia desapareixem.

lles que no admeten matisos: no es pot estar «una mica mort» ni «mig viu». La mort anul·la la nostra identitat legal. El carnet d'identitat i el de conduir perden la seva validesa, els nostres estalvis, els nostres béns mobles i immobles, accions i tota mena de drets i propietats passen a mans dels nostres hereus, en un procés legalment tipificat.

Què passa, en canvi, amb tot allò que constitueix la nostra identitat digital i que inclou comptes de correu, perfils en xarxes socials, àlbums de fotografies, vídeos penjats a Vimeo o Youtube, blogs, cançons comprades a iTunes, etcètera? La resposta a aquesta pregunta no és senzilla, donat que no és el mateix allò que pugui succeir en el cas del correu electrònic, els perfils, els blogs; donat que no totes les companyies que proporcionen aquests serveis mantenen les mateixes polítiques, pel que fa a la gestió dels traspàs dels seus clients i a la relació amb els seus hereus.

Facebook, per exemple, la xarxa social més popular, va topar ben aviat amb el problema de la gent que moria i deixava un perfil orfe. Un dels directius de la companyia va perdre una persona molt propera i la companyia va optar

per una solució molt pragmàtica. Mitjançant un formulari i la demostració de la defunció d'un familiar, un tràmit que es pot realitzar a través de la xarxa, el perfil pot ésser eliminat o transformat en una pàgina en memòria del traspasat. D'altra banda, la mateixa companyia ha posat en marxa l'aplicació *ifidie*³, amb la qual qualsevol usuari pot preparar un comiat, sigui en vídeo o text, i designar tres dels teus amics a la xarxa com a fiduciaris de la seva mort. Després de la confirmació de la mort a través dels fiduciaris, el missatge de *d'ifidie* és publicat i arriba a tots els amics de Facebook del difunt.

Twitter, la popular xarxa de microblogging, també ha definit la seva política en relació a la mort de persones que hi tenen un perfil. D'entrada, n'esborra el perfil de seguidor (*follower*), però admet la continuïtat temporal del perfil com un espai d'homenatge. Els hereus ho han de comunicar a través de *privacy@twitter.com* però l'empresa no lliura, com tampoc no ho fa Facebook, cap contrasenya d'accés. Per contra, si es demana, Twitter empaqueta les piulades de l'usuari i les envia als seus hereus.

Què hauríem de fer amb aquest creixent volum d'informació que deixarem enrere? Com hauríem de resoldre la paradoxa de viure en una societat on la incineració i la dispersió de les cendres es va imposant com un mètode resolutiu per eliminar qualsevol vestigi del cos físic, mentre que al mateix temps deixem enrere enormes repositoris d'informació sobre l'antic propietari d'aquest cos desaparegut?

S'ha reflexionat poc sobre aquesta qüestió⁴, però comencen a aparèixer recomanacions perquè les persones es plantegin la conveniència de deixar algun tipus de testament digital o instruccions per garantir que els seus descendents tinguin ocasió de fer allò que aquestes persones voldrien que s'esdevingués, ja sigui eliminant del tot la

seva identitat digital o reconvertint-la temporalment o definitivament. En el mes d'abril de 2012, el govern dels Estats Units va publicar una recomanació als ciutadans amb activitat a les xarxes socials perquè deixin a la família o als amics instruccions explícites (i les contrasenyes!) sobre allò que volen que es faci amb els seus perfils digitals; i estats com Connecticut, Rhode Island, Indiana, Oklahoma o Idaho han aprovat disposicions legals per permetre a marcessors i famílies l'accés a comptes de xarxes i de correu electrònic. Així mateix, la Comissió Europea fa temps que estudia la necessitat d'ordenar allò que ja s'anomena l'oblit digital o dret a l'oblit digital, i alguns governs hi estant reflexionant, donat que instruments com la Llei de protecció de dades de 1999, reformada l'any 2007 i vigent a Espanya, són insuficients o inadequats.

3. El testament digital

Un document d'aquestes característiques –ja sia davant notari o advocat, o mitjançant un document d'últimes voluntats o una simple llista lliurada a familiars o amics– hauria d'incloure les voluntats del seu titular, tant correus electrònics com perfils en xarxes socials, informació financera, documents sonors i visuals, contractes virtuals..., i, naturalment, els noms d'usuari i totes les contrasenyes actualitzades.

A la xarxa, també comença a ser freqüent trobar-se amb recursos, iniciatives, empreses i organitzacions que comparteixen la voluntat de gestionar la mort, el dol i la memòria en l'àmbit digital, i donar resposta a la voluntat dels difunts i dels seus hereus. Es poden agrupar en quatre àmbits, dels quals esmentem alguns exemples: memorial (*www.epilogable.com*, *www.duelia.org*); serveis relacionats amb la missatgeria electrònica (*www.deadmansswitch.net*); nota-

3. *ifidie* (*ifidie.net*).

4. Els signants d'aquest article ens permetem de suggerir-vos, si us interessa ampliar la vostra informació sobre aquest tema, la consulta de la segona part de l'obra de la qual són autors, i que fa referència als interrogants que plantegen la identitat digital, i la mort, el dol i la memòria 2.0: BENACH, E. PUEYO, M. *Mort certa, hora incerta. De l'edat mitjana a la societat digital*. Lleida: Pagès editors, 2013. També podeu visualitzar: *Entrevista a «Els matins» de TV3 26/02/2013* [En línia]. <<http://www.youtube.com/watch?v=6VUa-YxnOMw>> [Consulta: 12/07/2013].

ries digitals (*www.assetlock.net*), i el que podríem anomenar gestors de l'eternitat digital (*www.chronicleoflife.com*, *www.lifenaut.com*).

4. Gestió de la identitat digital i de la posteritat digital. Comunicadors, periodistes i documentalistes

Molt abans d'Internet, el poeta T. S. Eliot, en un dels seus comentaris al descens a l'infern del Dant, va escriure: «L'infern és un lloc on res no connecta amb res». Una definició que en plena eclosió de la web 2.0 o web social sembla forçosament premonitòria. En aquesta nova societat hiperconnectada, local i global al mateix temps, no exempta de riscos però dotada de la força que li atorga la seva condició de policèntrica i social, creiem que més enllà dels recursos tecnològics que la converteixen en un artefacte tecnosocial que només ha començat a explotar les seves possibilitats, continua bevent en les mateixes fonts del gust o de la necessitat pel coneixement, la comunicació, la cooperació, el relat i la memòria que han caracteritzat les societats humanes de tots els temps.

En aquest sentit, reivindiquem la necessitat de madurar el tractament de la nostra identitat digital, de la que anomenem la mort digital i de les activitats relacionades amb el relat, el dol i la memòria, i de superar la falsa dicotomia entre una hipotètica fredor tecnològica de la xarxa i la suposada calidesa superior de la interacció cara a cara, i ho fem per tres raons.

La primera, perquè la distància entre Internet i el món real és cada cop més relativa. La segona, perquè la qualitat i la intensitat de les emocions no és pas menor en un cas que en l'altre. La tercera, perquè de la mateixa manera que durant segles hem anat integrant a la nostra vida innovacions

i recursos que inicialment foren considerats suspectes o perillosos (des de la ferradura a l'anestèsia, passant per la lectura en veu alta o la impremta), estem convençuts, pel que fa a la xarxa, que si algun risc planteja és precisament el de quedar-se'n al marge.

Així mateix, creiem que Internet, primer, i ara la web social constitueixen un repte professional i metodològic per a totes aquelles professions i activitats relacionades amb la informació i la comunicació, així com amb la gestió, la creació, l'ordenació i la selecció de continguts, i amb la fascinació que la nostra espècie sent per les històries, en general. Tant a nivell personal com col·lectiu, ja sia com a instrument o com a creació artística, es produeix una dialèctica molt interessant entre el poder de la mort que destrueix l'ésser viu i el temps que extingeix la memòria, i l'esforç de les generacions per preservar la memòria dels morts (a través de tombes, memorials i històries) i ara també de construccions i vestigis identitaris que romandran a la xarxa, i d'iniciatives empresarials que ens proposen gestionar la nostra memòria o garantir l'aplicació del nostre testament digital⁵.

4.1 Els professionals i els recursos 2.0

En aquest escenari, els professionals dels mitjans de la comunicació es troben davant per davant d'un nou model d'accés a la informació i als continguts a Internet, en el qual les xarxes i les relacions assoleixen un protagonisme creixent. El periodista multimèdia, per exemple, ja no només redacta les informacions i se n'oblida, sinó que s'ha de preocupar de distribuir-les, adaptar-les als diversos suports, comentar-les en les xarxes socials i interactuar amb els seus lectors i seguidors.

Els documentalistes i els serveis de documentació dels mitjans també s'enfronten a aquesta nova situació. Acostumats al seu tradicional rol d'intermediació entre les fonts

5. Per a un estat de la qüestió relativament recent i per ampliar el punt de vista de tot allò que pot ésser inclòs dins l'anomenat testament digital, us recomanem: CARROLL, E.; ROMANO, J. *Your digital Afterlife. When Facebook, Flickr and Twitter Are Your Estate*. Berkeley: New Riders, 2011.

La possibilitat d'establir contacte amb l'audiència que ofereixen els blogs es multiplica si també es fa una utilització activa de les xarxes socials...

©istockphoto/Kevin Winter

o els documents, d'una banda, i els periodistes, de l'altra, havien estat gairebé sempre allunyats de la relació directa amb l'audiència, i mantenien un perfil més aviat discret, sense assumir cap protagonisme. La socialització de la xarxa també els afectarà, com a tots els professionals relacionats amb la comunicació, i els plantejarà noves exigències, nous reptes i noves oportunitats. Els documentalistes de mitjans hauran de ser competents en aquesta nova manera de fer circular la informació i d'utilitzar amb seguretat els recursos per gestionar-la en l'àmbit 2.0.

Les xarxes socials i els *social media* en general són extraordinàries fonts d'informació, i un ús professional eficient de serveis com Twitter o Delicious, per part d'un periodista o un documentalista de mitjans, constitueix un avantatge competitiu per a ell i la seva empresa. A més de la utilització de les xarxes com a fonts informatives, cada cop seran més útils per difondre el treball dels documentalistes.

4.1.1 Blogs de documentació

L'eclosió dels blogs en el periodisme digital no ha estat un fenomen regular ni general, almenys a Catalunya i a Espanya. Per contra, en altres països els blogs dels departaments de documentació o similars s'estan convertint en un producte periodístic flexible i de gran diversitat temàtica, per bé que predominen els reportatges i els continguts retrospectius o relacionats amb el fons d'arxiu: efemèrides, cronologies, reportatges històrics. Vegem-ne alguns exemples interessants: *The Guardian*⁶, *The Times Tribune*⁷, *The Columbus Dispatch*⁸, *San Antonio Express*⁹, *La Vanguardia*¹⁰.

4.1.2 Perfils en xarxes socials

La possibilitat d'establir contacte amb l'audiència que ofereixen els blogs es multiplica si també es fa una utilització

6. *The Guardian* (www.guardian.co.uk/theguardian/series/from-the-archive).
7. *The Times Tribune* ([blogs.thetimes-tribune.com/pages/Pages from the past](http://blogs.thetimes-tribune.com/pages/Pages%20from%20the%20past)).
8. *The Columbus Dispatch* (www.dispatch.com/content/blogs/a-look-back/index.html).
9. *San Antonio Express* (blog.mysanantonio.com/vault).
10. *La Vanguardia* (blogs.lavanguardia.com/hemeroteca).

activa de les xarxes socials, amb perfils propis per al departament de documentació o l'hemeroteca, en els serveis més populars. Suggerim com a mostra, en el cas de Facebook, l'Hemeroteca de *La Vanguardia*¹¹, així com els comptes de Twitter que mantenen *The Guardian Library*¹², *Times Archive*¹³ i *Christian Science Monitor Library*¹⁴.

Més enllà del perfil del departament o del servei de documentació, és també el perfil personal del professional allò que aquesta Internet *relacional*¹⁵ està reclamant, i aquells que ho entenguin i posin en pràctica assoliran un avantatge. Alguns professionals de la documentació periodística ja ho estan fent, i utilitzen Internet *relacional* per compartir, a més d'altres informacions, els seus processos documentals a l'hora de construir una notícia o l'enllaç a una peça de documentació periodística publicada. Per exemple, a Twitter ho fan regularment Iris López¹⁶, documentalista de TVE; Anna Cornet¹⁷, documentalista de premsa; Virginia M.¹⁸, documentalista de Barcelona Televisió; Carlos Martín¹⁹, documentalista de la Sexta; José Arenedo²⁰, documentalista, i Federico Ayala²¹, documentalista d'ABC.

5. Conclusions

Allò més important en la societat 2.0 no és la tecnologia, sinó les relacions humanes, com en diverses ocasions ha afirmat Howard Theingold. Qualsevol persona que vulgui gestionar conscientment la seva identitat digital ha de tenir en compte algunes recomanacions bàsiques.

Tant si ens agrada pensar-hi com si no, la mort és el desenllaç natural de la vida de tota persona i és recomanable que aquesta persona manifesti als seus amics, familiars o marmessors què desitja que passi amb la seva identitat digital, el dia del seu traspàs. La confecció d'un testament digital constitueix la millor mesura per assumir un cert control sobre la posteritat digital de l'individu. Bo i reconeixent que aquest és encara un marc a definir millor, des d'un punt de vista legal, ens sembla essencial a l'hora d'assegurar el predomini de la voluntat del finat i garantir, entre d'altres opcions, l'anomenat oblit digital.

Per a un periodista, comunicador o documentalista, a banda de la seva dimensió personal, pot trobar en la web 2.0 noves oportunitats i avantatges professionals, i desplegar millors oportunitats de cooperació, debat i divulgació, en l'àmbit de la seva professió.

6. Bibliografia

ARIÈS, Philippe. *L'homme devant la mort*. Paris: Éditions du Seuil. Traducció a l'espanyol: *El hombre ante la muerte*. Madrid, Taurus, 1983.

BENACH, E.; PUEYO, M. *Mort certa, hora incerta. De l'edat mitjana a la societat digital*. Lleida: Pagès editors, 2013.

CARROLL, E.; ROMANO, J. *Your digital Afterlife. When Facebook, Flickr and Twitter Are Your Estate*. Berkeley: New Riders, 2011.

11. Facebook de *La Vanguardia* (www.facebook.com/pages/La-Hemeroteca-de-La-Vanguardia/291917499474).

12. Twitter de *The Guardian Library* (twitter.com/guardianlibrary).

13. Twitter de *Times Archive* (twitter.com/TimesArchive).

14. Twitter de *Christian Science Monitor Library* (twitter.com/CSMlibrary).

15. La Internet relacional, com el màrqueting social o el màrqueting de relacions, està basada en el foment de l'intercanvi beneficiós per a totes les parts implicades, ja sigui des del punt de vista de l'anàlisi de costos o del principi de l'intercanvi social.

16. Twitter d'Iris López (twitter.com/Iris_Lopez).

17. Twitter d'Anna Cornet (twitter.com/annacornet).

18. Twitter de Virginia M. (twitter.com/virhouse).

19. Twitter de Carlos Martín (twitter.com/MrCarlosMartin).

20. Twitter de José Arenedo (twitter.com/josearenedo).

21. Twitter de Federico Ayala (twitter.com/Federico_Ayala).